

CONVENIO DE COLABORACIÓN ENTRE O SERVIZO GALEGO DE SAÚDE E A ASOCIACIÓN UNIDADE DE TRATAMENTO DO ALCOL E CONDUTAS ADICTIVAS "UTACA", PARA O DESENVOLVEMENTO DA ASISTENCIA A PACIENTES CON TRASTORNOS RELACIONADOS CON SUBSTANCIAS E TRASTORNOS ADICTIVOS

MEMORIA XUSTIFICATIVA

O xerente do Servizo Galego de Saúde, **DECLARA:**

Que o Servizo Galego de Saúde asinou o 04.03.2025 coa Asociación Unidade de Tratamento do Alcol e Condutas Adictivas "UTACA" o convenio arriba referido. O prazo de vixencia deste convenio será dende o día seguinte ao da súa sinatura até o 31 de decembro de 2025.

Que o instrumento convencional ten por obxecto o colaborar no desenvolvemento, por parte da Asociación Unidade de Tratamento do Alcol e Condutas Adictivas "UTACA", de programas de intervención de asistencia sanitaria especializada e a atención desde un enfoque biopsicosocial a persoas con trastornos relacionados co alcohol, tabaco, xogo e outros trastornos adictivos, atendendo á planificación e criterios, guías e procedementos establecidos polo Servizo Galego de Saúde. No desenvolvemento destes programas, a asociación atenderá toda a demanda que se xere neste período respectando os principios de universalidade, anonimato, voluntariedade e gratuidade.

Asemade ao abeiro deste convenio realizarase un programa de prevención de recaídas, destinado a persoas previamente estabilizadas.

A prestación sanitaria axustarase ao disposto pola Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia no tocante á atención especializada e comprenderá, entre outras, as funcións de prescrición e procedementos diagnósticos e terapéuticos, rehabilitación en pacientes con déficit funcional recuperable, a educación para a saúde no seu ámbito de actuación e a realización das prestacións sociosanitarias que correspondan con este nivel de asistencia en coordinación co sistema de servizos sociais.

No desenvolvemento da súa actividade colaborará cos servizos de saúde na atención integral e coordinada destes pacientes especialmente no tocante a patoloxías de elevada comorbilidade como as enfermidades transmisibles e a enfermidade mental.

As persoas usuarias contarán cun programa de tratamento actualizado que atenda as súas circunstancias de saúde e sociais, introducindo aqueles aspectos necesarios para dar respostas aos colectivos de maior vulnerabilidade e atendendo a perspectiva de xénero no desempeño das súas actividades.

Co fin de acadar unha maior concienciación nesta materia por parte da cidadanía e de mellorar a formación dos profesionais implicados no tratamento destes pacientes, o equipo asistencial colaborará no desenvolvemento e deseño do Plan Anual de Formación previsto no Plan de Trastornos Aditivos da Comunidade Autónoma.

Que o convenio fundaméntase no seguinte:

O Decreto 389/1994, do 15 de decembro, polo que se regula a saúde mental en Galicia e o Plan de Saúde Mental de Galicia pos COVID19 periodo 2020-2024 supoñen o marco normativo de desenvolvemento da asistencia en saúde mental en Galicia.

Tal e como se recolle no citado decreto, o desenvolvemento dos dispositivos de saúde mental do Servizo Galego de Saúde precisa complementarse en áreas específicas para dar unha resposta máis completa as ditas necesidades asistenciais e, en concreto, no ámbito da atención aos problemas relacionados co alcol, tabaco, xogo e outras dependencias sen substancia.

De acordo e coa aprobación do Ministerio de Sanidade, a Comunidade Autónoma de Galicia está a desenvolver un proxecto denominado "*Plan Atención aos Trastornos Adictivos de Galicia*" que prevé no seu desenvolvemento articular convenios de colaboración co terceiro sector para diminuír a prevalencia dos trastornos por consumo de sustancias e favorecer a súa prevención. Dito proxecto enmárcase no denominado "*Plan de Acción de Salud Mental 2022-2024*" do Ministerio de Sanidade, que na Liña 6 (Prevención de condutas adictivas con e sen substancia) ten coma obxectivo xeral diminuír a incidencia das adiccións sen substancia e do alcoholismo na Comunidade Autónoma, implantando programas de prevención de recaídas en alcoholismo e adiccións sen substancias no marco do desenvolvemento do novo plan de trastornos adictivos na nosa Comunidade.

Existen asociacións sen ánimo de lucro que están a desenvolver un acreditado traballo de calidade a tódolos niveis (preventivo, asistencial e rehabilitador) , acorde ao catalogo de programas do plan de Galicia sobre drogas, e cumpren coa normativa específica para realizalo en centros sanitarios autorizados (Orde de 7 de xullo de 1988, sobre autorización de unidades, centros e establecementos sanitario-asistenciais de tratamento das drogodependencias).

A Asociación Unidade de Tratamento do Alcol e Condutas Adictivas (UTACA) constituíuse no ano 1970 e, segundo os seus estatutos, ten como finalidade a asistencia sanitaria e social a persoas con trastornos aditivos, especialmente os relacionados co alcol.

Por todo o dito, recorreuse a regular esta asistencia de forma específica a través da formalización dun convenio de colaboración para o exercicio 2025 entre o Servizo Galego de Saúde e a Asociación Unidade de Tratamento do Alcol e Conductas Aditivas "UTACA".

Desde o momento no que se identifica un problema como problema social, é dicir, como problema que concerne á colectividade, estamos a falar dun asunto político, un tema sobre o que os poderes públicos teñen que tomar unha decisión. Neste sentido o problema da adicción a drogas legais ten

unhas connotacións particulares que fai que teña unha importante relación cos coidados. Está relacionado con estes na medida que "coidar" significa facer con, por ou para outras persoas actividades da vida diaria que a persoa non pode facer por si mesma.

É complementar a decisión e a execución das actividades da vida diaria, que son actividades que ha de realizar unha persoa para poder dar satisfacción a necesidades básicas importantes. As adicións a drogas legais non permiten satisfacer as necesidades básicas, instrumentais e avanzadas na persoa ata que estas non se mitigaron nunha primeira fase.

Por outra banda a rede que atende a estas adicións é un recurso que contribúe a que as listas de saúde mental non aumenten. Desde aquí dáse resposta a unha problemática dentro da saúde mental que contribúe a unha redución de custos sanitarios. A existencia desta rede é un elemento de prevención importante para evitar outras patoloxías, o que evita un redución de custos sanitarios.

Ademais é un recurso cunha atención especializada, espazada no tempo, con seguimento de pacientes e cun tempo de consulta individual alto. Continuando nesta liña debemos sinalar que o problema das adicións a drogas legais incide, nestes momentos, en persoas maiores de 60 anos as cales ademais acusan déficits de vida importantes. Tamén naquelas persoas en situación de exclusión social cuxo tratamento debe complementarse cunha acción desde a área social. Esta Unidade de Tratamento tenta articular un modelo adecuado e satisfactorio de coidados para determinadas condicións.

Os programas que se desenvolverán ao amparo deste convenio son:

- Programa de información, orientación e acollida.
- Programa de tratamento do alcol.
- Programa de tratamento do tabaquismo.
- Programa de tratamento da ludopatía.
- Programa de tratamento de adicións sen sustancia.
- Programa de intervención social para colectivos con maior vulnerabilidade.
- Programa Hixia para mulleres con adicións ao alcol.
- Programa de prevención de recaídas.
- Programa complementario de apoio psicosocial con talleres de: habilidades sociais; estimulación cognitiva; grupo de apoio a familiares;
- Servizo de Orientación laboral; seguimento de persoas con causas xudiciais.

O número estimado de persoas beneficiarias directas para o ano 2025: 932. Ao respecto das persoas que se identifican coma non binarias a porcentaxe é inferior ao 0,5% das persoas atendidas.

Esta asociación é a única que presta este servizo na súa área de influencia cumprindo todos os requisitos esixidos polo Servizo Galego de Saúde, e considerouse urxente e de inaprazable

necesidade do establecemento dun convenio de colaboración que permitira continuar coa prestación desta asistencia as persoas afectadas por estas problemáticas.

No que se refire a concesión das devanditas subvencións, segundo o disposto na Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, artigo 19.4, apartado a), poderán concederse de forma directa as subvencións previstas nominativamente nos orzamentos da Comunidade Autónoma, sendo os convenios o instrumento habitual para canalizar as mesmas.

Por todo o exposto, formalizouse un convenio de colaboración entre o Servizo Galego de Saúde e a Asociación Unidade de Tratamento do Alcol e Condutas Adictivas "UTACA", por un importe de douscentos corenta e nove mil trece euros (249.013, 00€), de fondos propios libres, con cargo á aplicación orzamentaria 5001.413A.481.22, co código de proxecto 2022 00002, consignada nominativamente nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2025.

Os intereses converxentes das partes asinantes exclúen o ánimo de lucro, e non podían satisfacerse axeitadamente mediante a celebración dun contrato dos contemplados na Lei 9/2017, do 8 de novembro, de Contratos do Sector Público, pola que se traspoñen ao ordenamento xurídico español as Directivas do Parlamento Europeo e do Consello 2014/23/UE e 2014/24/UE, do 26 de febreiro de 2014, ou doutro instrumento alleo á natureza estritamente convencional.

En atención ao exposto, e a fin de dar cumprimento ao preceptuado no artigo 15.2. da Lei 1/2016, de 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno, estimouse xustificado o recurso á sinatura do instrumento convencional que se pretende, con exclusión doutras figuras.

E para que conste, asíñase esta memoria, en Santiago,

